

A Kúria a dr. Szabó T. Attila ügyvéd által képviselt felperesnek ... jogtanácsos által képviselt alperes ellen fegyelmi határozat jogellenességének megállapítása és jogkövetkezményei iránt a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnál 24.M.3487/2010. szám alatt megindított és másodfokon a Fővárosi Törvényszék 55.Mf.638.789/2013/3. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen a felperes által előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a Fővárosi Törvényszék 55.Mf.638.789/2013/3. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A felülvizsgálati eljárás illetékét az állam viseli.

I n d o k o l á s

A felperes 2001. február 15-étől az alperes jogelődjénél, az Országos Munkavédelmi és Munkaügyi Felügyelőségnél állt köztisztviselői jogviszonyban, munkabiztonsági és munkaügyi felügyelői munkakörben. Az alperesi jogelőd elnöke 2007. augusztus 15-én a felperes határozatlan idejű kinevezését akként módosította, hogy az OMMF ... Munkavédelmi Felügyelőségéről véglegesen áthelyezte az OMMF ... Szolgálatára, egyúttal a köztisztviselők jogállásáról szóló 1992. évi XXIII. törvény (Ktv.) 31. § (1) bekezdése alapján a fenti munkahely osztályvezetői feladatainak ellátásával bízta meg. 2010. február 15-étől a felperes szervezeti egységének elnevezése ... Önálló Osztály lett.

Az alperesi jogelőd elnöke 2010. május 31-én a felperes osztályvezetői megbízását visszavonta, és munkavédelmi felügyelői munkakört ajánlott fel az OMMF ... Munkavédelmi Felügyelőségén. A felperes a felajánlott munkakört nem fogadta el, ezért az alperesi jogelőd a 2010. június 9-én kelt és ugyanezen a napon közölt felmentéssel 2010. május 31. napjától a felperes köztisztviselői jogviszonyát a Ktv. 15. § (2) bekezdése és 17.§ (2) bekezdés c)

pontja, továbbá 31. § (9) bekezdésére hivatkozással felmentéssel 2011. január 30. napjára megszüntette.

Ugyanezen a napon a fegyelmi jogkörű gyakorló dr. Dudás Katalin elnök a felperessel szemben fegyelmi eljárást indított, mert alapos gyanú merült fel arra nézve, hogy a felperes munkavédelmi tanácsadó szolgálat működéséhez szükséges szoftverrel kapcsolatos kötelezettségvállalás kezdeményezőjeként olyan szerződéses ajánlatot terjesztett elő, ahol a szerződés kifejezett célja a közeli hozzátartozója által alapított gazdasági társaság megrendeléshez, és ezáltal bevételhez juttatása volt, ugyanakkor a szerződési ajánlattal összefüggő összeférhetetlenségét nem jelezte. A felperes a fegyelmi eljárás megindítására vonatkozó iratot 2010. június 1-jén vette át.

A fegyelmi tanács 2010. június 22-én kelt határozatával a felperest hivatalvesztés fegyelmi büntetéssel sújtotta. A határozat indokolása szerint az elnök 2010. május 28-án szerzett tudomást arról, hogy az informatikai főosztály olyan körülményt észlelt, ami idegen szoftver betörésére utalt az OMMF informatikai rendszerébe. A kivizsgálás során derült fény arra a tényre, hogy a rendellenességet okozó szoftver fejlesztője a N. Kft., amelynek ügyvezetője P. G., a felperes közeli hozzátartozója, a fia. A felperes a fenti szerződésen túl további két kötelezettségvállalást eredményező megrendelést is adott a N. Kft. részére, de egyik esetben sem jelezte az összeférhetetlenségi helyzet fennállását.

A felperes a keresetében a fegyelmi határozat jogellenességének megállapítását és jogkövetkezményei alkalmazását kérte, felmentését a bíróság előtt nem támadta.

Az alperes a kereset elutasítását kérte.

A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a 24.M.3487/2010/59. számú ítéletével a felperes keresetének részben helyt adott, a fegyelmi határozatot hatályon kívül helyezte. Kötelezte az alperest 2.746.100 forint elmaradt illetmény, 2.746.100 forint végkielégítés, 3.923.000 forint átlagkereset, 75.600 forint étkezési hozzájárulás, 77.175 forint egészségpénztári hozzájárulás és perköltség megfizetésére. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában megállapította, hogy az alperes jogszerűen járt el, amikor a Ktv. 2010. május 31-én hatályos 31. § (5) bekezdése alapján a határozatlan időre szóló vezetői megbízását indokolás nélkül azonnali hatállyal visszavonta, és a felperesnek a 31. § (8) bekezdése alapján másik köztisztviselői munkakört ajánlott fel, amelynek elutasítását követően a felperes jogviszonyát a Ktv. 31. § (9) bekezdése alapján

felmentéssel megszüntette.

A közigazgatási és munkaügyi bíróság álláspontja szerint a jogviszony megszüntetésére vonatkozóan nem létezhet két munkáltatói intézkedés egymás mellett. Az első intézkedés a felmentés volt, és függetlenül a felmentési idő hosszától, ez az intézkedés a felperes jogviszonyát megszüntette. Az alperes a felmentést nem vonta vissza, hanem fegyelmi határozatot hozott, ez pedig a kétszeri intézkedés tilalmára tekintettel jogellenes volt.

Kifejtett álláspontja mellett a közigazgatási és munkaügyi bíróság a fegyelmi eljárás szabályszerűségét és a fegyelmi határozatot érdemben is vizsgálta. Megállapította, hogy a felperes mint önálló osztályvezető felett a szervezeti és működési szabályzat értelmében a fegyelmi jogkört az elnök gyakorolta, ezért az eljárás megindítására irányuló intézkedés az arra jogosulttól származott. ... elnök tanúvallomása egyértelműen nem támasztotta alá, de nem is cáfolta a május 31-ei tudomásszerzési időpontot és nem bizonyította azt a tényt sem, hogy a szerződésekről már a három hónapos határidőn túl is tudomása volt, ezért a szubjektív határidőt megtartottnak tekintette.

Az elsőfokú bíróság a fegyelmi határozat indokolását vizsgálva megállapította, hogy a felperesnek a Ktv. 37. § (1) bekezdésében foglaltak szerint az összeférhetetlenséget jeleznie kellett volna akkor is, ha a szerződés teljesítését az alperes nem vitatta. Érvelése szerint azonban nem volt a felperes terhére róható a kötelezettségvállalás, utalványozás, ellenjegyzés és érvényesítés rendjéről szóló 21/2008. OMMF utasítás megszegése, ugyanis a felperes e kötelemben nem volt kötelezettségvállaló.

A közigazgatási és munkaügyi bíróság álláspontja szerint a felperes kötelezettségsszegése nem állt arányban a hivatalvesztés fegyelmi büntetéssel, mivel a jogelőd alperes szervezeti egységei is vétettek, amikor a szerződéskötést megelőzően nem vizsgálták a N. Kft. cégkivonatát.

Az alperes fellebbezése alapján eljáró Fővárosi Törvényszék az 55.Mf.638.789/2013/3. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezett részében megváltoztatta és a felperes keresetét elutasította.

A másodfokú bíróság a felperes fellebbezésének hiányában nem vonta értékelési körébe a keresetet részben elutasító ítéleti rendelkezést, a vezetői megbízás visszavonásának jogszerűségét, a munkáltatói jogkör gyakorló személyét megállapító és a rendeltetésellenes joggyakorlást érintő döntéseket sem.

A törvényszék a szubjektív határidő tekintetében az elsőfokú

bíróság ítéleti tényállását kiegészítette, utalt az alperes által 9/A/26. és 9/A/27. alatt csatolt e-mailekre, amelyből megállapította, hogy a szükséges dokumentumok hiányában a rendszergazda az észlelt hibát a rendszer újraindításával hárította el, amelyről az elnököt 2010.május 31-én értesítette a 9/A/25. számú elnöki feljegyzés szerint. A munkáltatói jogkör gyakorlója ezt követően vizsgálta meg a N. Kft. cégkivonatát és döntött a fegyelmi eljárás megindításáról. A becsatolt iratokat, valamint ... elnök tanúvallomását figyelembe véve megállapította, hogy a munkáltatói jogkör gyakorlója a 2010. május 31-én megküldött e-mail levelezésből, de legkorábban az ezt megelőző pénteki munkanapon, május 28-án szerzett tudomást a fegyelmi eljárás alapjául szolgáló eseményről, ezért a szubjektív határidő akkor is megtartottnak minősül, ha a tudomásszerzés már május 17-én megtörtént.

A törvényszék a bizonyítékok értékelésével is alátámasztott elsőfokú ítéleti megállapítással egyezően úgy ítélte meg, hogy a felperes kötelezettségszegést követett el, amikor nem jelezte, hogy a N. Kft. a fia tulajdonában és vezetése alatt álló egyszemélyes kft. A fegyelmi határozat a tartalmának megfelelően értékelte - bár tévesen a Ktv. 6. § a) pontjaként jelölte meg - a Ktv. 21. § (6) bekezdés a) pontjának megsértését.

A törvényszék az alkalmazott fegyelmi büntetés arányossága körében nem osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját. Érvelése szerint az alperes helytállóan állapította meg, hogy a felperes kötelezettsége volt az összeférhetetlenség tényének bejelentése, amely kötelezettségét legalábbis eshetőleg szándékkal megszegte. Nem volt az alperes terhére értékelhető, hogy más szervezeti egységek a vizsgálati kötelezettségüknek eleget tettek-e, és önmagában ez a tény nem menti, nem enyhíti a felperesi felelősséget.

A másodfokú bíróság érvelése szerint az elsőfokú bíróság tévesen értelmezte a felmentést és a fegyelmi eljárást megindító intézkedést akként, hogy a munkáltató egyidejűleg két jogviszonyt megszüntető intézkedést alkalmazott egyidejűleg. A felmentő intézkedés kiadására a munkáltató a jogszabály alapján köteles volt, a felmentési idő alatt pedig a jogviszony fennállt, ezért annak tényleges megszűnéséig a munkáltató jogosult volt a fegyelmi eljárás elrendelésére, amely egyébként sem minősült a jogviszonyt megszüntető intézkedésnek, figyelemmel arra, hogy a fegyelmi büntetés kiszabásáról a fegyelmi tanács dönt, és az alkalmazott szankció nem feltétlenül hivatalvesztés. A felperes jogviszonya ebből következően az elsőfokú bíróság értelmezésével szemben nem felmentéssel, hanem a fegyelmi határozatban foglalt hivatalvesztés fegyelmi büntetéssel szűnt meg.

A felperes a felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet „megváltoztatását” kérte annak megállapításával, hogy az alperes

fegyelmi határozata jogszabálysértő, ezért a közszolgálati jogviszonya is jogellenesen került megszüntetésre, és a 2011. január 30-ával felmentéssel történt jogviszony megszűnésre tekintettel kérte kötelezni az alperest a Ktv. 60. § (4) bekezdésének megfelelően 12 havi átlagkereset, valamint elmaradt illetmény és perköltség megfizetésére. Álláspontja szerint a jogerős ítélet sérti a Ktv. 51. §-át, továbbá a Pp. 206. § (1) bekezdésében foglaltakat.

A felperesi érvelés szerint kötelezettségvállalási, érvényesítési, utalványozási és ellenjegyzési feladatokat nem végzett, így ennek szabályait sem sértette meg a szerződéskötés során, csupán a szakmai előkészítés közreműködőjeként járt el. A kötelezettségvállalás és az ellenjegyzés joga az elnököt és a gazdasági vezetőt illették meg, a teljesítésigazolás szabályosságáról a gazdasági vezető nyilatkozott.

A felperes vitatta, hogy közöttte és a szerződő fél között hozzátartozói kapcsolat állt fenn, mivel a N. Kft. gazdálkodó szervezet, ezért annak a Ptk. 685. § b) pontja értelmében nem lehet sem közeli hozzátartozója, sem hozzátartozója.

A felperes érvelése szerint az általános jogelvek és a Ktv. 51. §-a rögzíti a fegyelmi büntetés arányosságának elvét. Mivel a hivatalvesztés a legsúlyosabb fegyelmi büntetés, kiszabása csak az olyan kötelezettségszegések esetére indokolt, amikor az elkövető méltatlanná vált a közszolgálati jogviszonya fenntartására, ezek megszegése általában egyidejűleg valamely bűncselekmény törvényi tényállását is megvalósítja.

A felülvizsgálati érvelés szerint arról a tényről, hogy a Neo-Solution Kft. ügyvezetője a fia volt, korábbi felettese, a jogi főosztály vezetője, és az informatikai főosztály vezetője is tudott, de ezt a tényt ... elnöknek is ismernie kellett. A törvényszék több elfogulatlan tanú vallomásaival ellentétesen, indokolás nélkül, az alperesi bizonyítási terhet áthárítva olyan elfogult tanú állítását fogadta el a tényállás alapjául, akiről a peres eljárás során kiderült, hogy vele személyes ellentéte van. A fegyelmi eljárást megindító irat egy olyan szolgálati út betartásának mellőzésével készült elnöki feljegyzés volt, amelyben szereplő tények valótlanúsága a per folyamán tanúvallomásokkal nyert igazolást. Érvelése szerint az alperest terhelte annak bizonyítása, hogy a szubjektív határidő betartásra került, ezen kötelezettségének azonban nem tett eleget. Az idegen szoftver betörése, mint esemény kapcsán több alkalommal kérte a számítógépes rendszernapló becsatolását, amely nem történt meg. A szubjektív határidőn belüli intézkedések alapján alperes általi szándékos előidézését igazolja ... elnök tanúvallomása is, miszerint az általa készített feljegyzés alapján indokolatlanul nem a jogi

főosztállyal vizsgálhatta meg a céget, hanem azt saját maga végezte. Tanúvallomása alátámasztotta a vele szemben való elfogultságát, folyamatosan rossz színben próbálta őt feltüntetni azáltal, hogy büntetőügyekhez próbálta kapcsolni.

A felperes előadta továbbá, hogy a fegyelmi eljárás tárgyává tett szerződéstervezetet 2009. május 26-án aláírásra alkalmatlan készültségi fokkal juttatta el az elnökhöz, aki július 28-án írta alá, a gazdasági vezető ellenjegyzésével. Érvelése szerint az lett volna jogszerű magatartás, ha a fegyelmi eljárás során a szerződéskötéstől eltelt tíz hónap után megállapítást nyer a előkészítés és megkötés folyamata. A meghallgatott Gy.-né dr. G. M. tanú vallomása szerint e tárgyban a fegyelmi tanács tagjai nem, kizárólag az elnök volt az információk birtokában.

A felperes azt is panaszolta, hogy a bíróság tényként fogadta el az iktatószám nélküli elnöki feljegyzésben foglaltakat, és nem vizsgálta, hogy az ilyen esetekre kötelezően előírt, a hatályos Informatikai Biztonsági Szabályzat mellékletében meghatározott iktatott, naplózott irat nem készült. Ezért azt kellett volna megállapítani, hogy ilyen irat nem létezik, azaz az idegen szoftver betörés nem valósult meg. Ezen okirat beszerzésének azért is jelentősége lett volna, mivel a per során tanúkkal igazolta, hogy a fegyelmi eljárás alapjául szolgáló cselekmény nem történt meg. A felperes azt is sérelmezte, hogy az elnök vele mintegy példát kívánt statuálni egy aránytalan fegyelmi büntetés kiszabásával.

Az alperes a felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában történő fenntartását kérte.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.

A felperes a felülvizsgálati kérelmében a Ktv. 51. §-ának, valamint a Pp. 206. §-ának megsértését panaszolta és azt állította, hogy a jogerős ítélet a bizonyítékokat okszerűtlenül értékelve jutott arra a megállapításra, hogy a munkáltató a fegyelmi eljárás során arányos fegyelmi büntetést szabott ki vele szemben, továbbá vitatta a munkáltatói jogkör gyakorlójának tudomásszerzésére vonatkozó bizonyítékok értékelését is.

A törvényszék a jogerős ítéletében a Pp. 206. §-ának megfelelően, a rendelkezésre álló adatok okszerű mérlegelésével állapította meg, hogy ... elnök 2010. május 31-én szerzett tudomást a felperes terhére rótt kötelezettségszegésről. A szubjektív határidő betartása körében nem annak volt jelentősége, hogy az Informatikai Szabályzatban rögzített, naplózott irat az eseményről nem készült,

mert a tudomásszerzés időpontját az iratok között 23/A/1. alatt csatolt ... elnök által készített feljegyzés egyértelműen alátámasztotta. Ennek tartalma alapján a munkáltatói jogkör gyakorlója, B. K. rendszergazdától szerzett tudomást az idegen szoftver működéséről, és ezen információ alapján vizsgálta meg az adott szerződést, illetőleg szerződéses partner cégkivonatát. Mindebből következően a fegyelmi eljárás megindítására nyitva álló szubjektív határidőt a munkáltató megtartotta, a fegyelmi eljárás elrendelésére a három hónapos határidőn belül került sor.

A felperes a felülvizsgálati kérelmében az alperes korábbi elnöke és a jogi osztályvezető tudomásszerzésére hivatkozott, de azt maga sem állította, hogy a fegyelmi jogkör gyakorlója a szubjektív három hónapos határidőnél régebben tudott az érintett cég tulajdonosa és a felperes közötti hozzátartozói kapcsolatáról, a bizonyítási eljárás adatai sem támasztották ezt alá.

A felperes megalapozatlanul hivatkozott arra, hogy az érintett cég és közöttte a Ptk. szerinti hozzátartozói kapcsolat nem állt fenn, mert a fegyelmi határozat is a N. Kft. ügyvezetőjével fennálló egyenesági rokonságra utalt, ami nem vitatottan fennállt.

A jogerős ítélet helytállóan értékelte a felperes bejelentésének hiányát legalább eshetőlegesen szándékkal elkövetett olyan kötelezettségszegésnek, amely jogszerűen megalapozza a legsúlyosabb fegyelmi büntetés kiszabását.

A fegyelmi határozat rögzítette, mely szerint a felperes a N. Kft.-vel létrejött szerződéses kötelezettségvállalás kezdeményezője volt, és e feladatkörében olyan ajánlatot terjesztett elő az arra jogosultak felé, ahol a megkötött szerződéssel közeli hozzátartozója által alapított gazdasági társaság jutott megrendeléshez, és ezáltal bevételhez. E körülmény valóságát maga a felperes sem cáfolta. A fegyelmi határozat következtetése szerint a felperes magatartása sértette a köztisztviselők jogállásáról szóló törvénynek azon előírását, mely szerint nem tanúsíthat olyan magatartást, amely a hivatalához méltatlan, vagy amely a pártatlan, befolyástól mentes tevékenységet veszélyeztetné.

Annak a körülménynek az ügy érdemére kihatóan nem volt jelentősége, hogy a felperes a fegyelmi határozatban foglalt, az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény, továbbá a 217/1998. (XII.30.) Korm. rendelet 138. § (3) bekezdését, valamint a felhozott OMMF utasítások vonatkozó előírásait tételesen nem sértette meg, mivel egyértelműen bizonyítást nyert az a tény, hogy a szerződés létrejöttét megelőzően a felperes bonyolította az árajánlatok beszerzését, azokat ajánlásával terjesztette fel aláírásra, amelynek során nem jelezte, hogy az általa preferált N. Kft. a közeli hozzátartozója érdekeltségi körébe tartozó gazdasági társaság volt. Az eljárás során az is igazolást nyert, hogy a

szerződés megkötését követően annak teljesítése során a felperes, illetőleg beosztottai igazolták az egyes szerződési részteljesítéseket.

A hivatalvesztés fegyelmi büntetés kiszabása a köztisztviselő alapvető kötelezettségének vétkes megszegése esetén indokolt. Ilyen alapvető előírást tartalmaz a Ktv. 21. § (6) bekezdés a) pontja, amely szerint a köztisztviselő nem folytathat olyan tevékenységet, nem tanúsíthat olyan magatartást, amely hivatalához méltatlan, vagy amely pártatlan, befolyástól mentes tevékenységét veszélyeztetné. A fenti jogszabályi előírás egyértelmű megsértését jelentette a felperes azon magatartása, mely során a szerződés előkészítése során nem jelezte érdekeltségét az általa ajánlott cég tulajdonosa vonatkozásában, és ez a körülmény az egyéb jogszabályok és belső szabályzatok tételes előírásának megsértése hiányában, önmagában megalapozta a legsúlyosabb fegyelmi büntetés kiszabását. Az alkalmazott joghátrány során nem volt jelentősége annak, hogy az összeférhetetlenség fennállását az arra jogosult szervezeti egységek vizsgálták-e, az ő mulasztásuk a felperes vétkességét nem enyhíthetik és nem is zárhatják ki, mivel a bejelentési kötelezettség a felperest terhelte.

Mindezek alapján a fegyelmi eljárás szabályszerűen került lefolytatásra, azt a munkáltatói jogkör gyakorlója határidőben rendelte el. Az ennek során megállapított, bizonyított kötelezettségsszegés, vagyis a Ktv. 21. § (6) bekezdés a) pontjában foglalt összeférhetetlenségi szabályok megsértése pedig megalapozta a legsúlyosabb fegyelmi büntetés, a hivatalvesztés kiszabását, ezért a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275.§ (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Az alperes perköltséget nem igényelt, ezért arról rendelkezni nem kellett.

A felülvizsgálati eljárás illetékét - mivel a felperes munkavállalói költségkedvezményre jogosult - a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2015. január 7.

Dr. Stark Marianna s.k. a tanács elnöke, Szolnokiné dr. Csernay Krisztina s.k. előadó bíró, Sipőczné dr. Tánczos Rita s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

bírósági tisztviselő